

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epitome De Fide Et Operibvs, Adversvs chimærica[m]
illam atq[ue] monstrosam Martini Lutheri libertatem,
quam ipse falso ac perditæ Christiana[m] appellat**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniæ, 1525

VD16 H 4817

Prima Veritas. Cap.I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30498

PRIMA VERITAS. CAP. I.

Pera quantūlibet diuinæ aut naturali legi consentanea, humanis uiribus ante gratiā tam charitatis infusionē patrata, nō iustificānt hominē. Immo sunt ad salutis consequutionē profus inualida. De talibus nāq; operibus per prophetā recte dicitur. *Faci sumus immundi omnes nos, & quasi panus mēstruatē uniuersę iustitię nostrę.* Et apostolus de seipso loquēs. *Secundū iustitiā inquit quę in lege est, cōuersatus sine querela: sed quę mihi fuerūt lucra, hęc arbitratus sum propter Christū detrimenta, uerūtāmē existimo omnia detrimenta esse propter eminentē scientiā Iesu Christi domini mei, ppter quē omnia detrimentū feci, & arbitror ut stercora, ut Christū lucrificiā, & ut inueniar in illo non habens meā iustitiā, quę ex lege est: sed illam quę ex fide est Iesu Christi.* De eisdē etiā opibus q̄ ad alios loquens. *Ignorantes inquit dei iustitiā, & suā uolentes constituere, iustitię dei non sunt subiecti.* Parui igitur momēti, immo quasi nihil sunt opa, quę iuxta etiā diuinę legis præscriptū aut regulā, extra gratię statū sunt patrata. Nēpe q̄ apostol⁹, suā iustitiā, detrimēta & stercora uocat. Et ppheta pāno cōparat mēstruatē. Atque (ut id quod res est dicamus) huiusmodi opera nequaquā iustificānt. Sicuti alio in loco per eundē apostolū dicitur. *Nō ex operib⁹ iustitię quę fecimus nos sed secundū suā misericordiā saluos nos fecit.* Mortua sunt aut quia nō prodeūt ex illo *spiritualis uitę principio quod est gratia, & fides dei cū charitate, dicēte Ioanne. Qui non diligit manet in morte.* Cur aut iustitia uiribus dūtaxat hūanis cōparata, nostra dicatur iustitia: Iustitia uero dei, apud apostolum dicat, nō qua deus in se iustus est, sed quā, ut iusti simus, ipse in nobis operatur, prima disputatione & secunda satis patefecimus in libro colloquioꝝ quē ad sanctę memorię Adrianū pontificē maximum nuper contra Martinum confecimus.

Impudentissimum Martini mendacium.

Veritas hęc eam cōcernit iustitiā siue salutē, quā 3, nobis ueritas exponit. Porro conueniunt in utraq; ueritate nobiscū Lutherani. Verū circa eas Martinus non immemor artiū suarū, in theologos impudentissimū efflauit mendaciū. **V**t enim theolo

gos apud alios doctos pariter & indoctos infamaret, ueritatem hanc primam tanquam à theologis uehementer oppressam, ab eorum quoque scholis, prorsus exulante, multo sudore firmare & erigere molitus est. Nec falsa illa simulatioe fatiatus, falsam doctrinam huic ueritati ex diametro contrariam, (id quod sane impudētissimum est) theologis ascribit calūniator nequissimus, tanquam ipsi doceant & scribant, hominem peccatorem nondum iustum, suis posse iustificari operibus, & eo nomine eos cecos uocat, nec hoc suae suffecit malignitati, uerum & adiecit, eos in hac re falli, tanquam lupos rapaces in uestimentis ouium. Deinde per ironiam eos sanctos nuncupat operarios, & demum deceptorias & diabolicas eorum dicit esse doctrinas, sicut haec omnia, quae diximus lectori intueri licebit. § 28. & quatuor sequentibus. Sed his scelestissimis calūniatoris sycophantijs, quod respondebimus? An hic aliquot milia theologorum tam ueterum quam recentium, proferemus, qui patētissimum mendacium impiissimo falsatio per iugulum redigant.

Syncera ueritas.

Accipiat igitur candidus lector synceram sub breuibus in hac re ueritatem, docet theologus peccatorem, nondum iustificatum, eo pacto suis non posse iustificari operibus, quam gratia iustificans (quam primam gratiam dicunt) non ex operibus acquirit, sed peccatori a solo deo gratis infundit. Docet deinde hominem iam iustificatum, mox facere opera iustitiae, eternae uitae meritoria, id est ueritate probabitur. Docent praeterea, iustum hominem per bona opera mereri, suam iustitiam, gratis (ut diximus) infusam sibi diuinitus augeri: id quod ex scripturis ostendere non pigritabimur. Scriptum est enim: Qui iustus est iustificetur adhuc. Proinde in bonis operibus, iustitia quae quaeritur, non ut habeatur, sed auctior habeatur, ad quod apostolus hortatur, Diuites inquit fieri in bonis operibus &c. Item quae quae habundetis, sic ambulate quae habundetis magis, ut habundetis in omne opus bonum. Vt denique iuxta eiusdem apostoli doctrinam, Interior homo noster, bonorum operum studio & exercitio, renouetur de die in diem. Et iuxta uocem domini: Talentum quod a domino sumptum accepimus duplicatum reportantes, iucundam illam remunerantis uocem laeti audiamus. Euge serue bone & fidelis quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium domini tui. Detecto igitur Martini mendacio, nunc etiam & strophas argutiarum eius adijciamus.

Techna Martini prima,

Apoca. 22.

1. Timo. 6.

2. Corin. 9

Matth. 25.

VNde hanc circa ueritatē, obseruandę sunt Lutheranae infi-
dię, fraudulēta quoq; eius ratiocinatio refellēda, qua ab ini-
tio suos infelicissimos decepit discipulos, quādo ex pręsenti uerita-
te argumētū duxit, uolens ad impij peccatoris iustificationē, opera
neutiq; esse necessaria. Nā si (ut ueritas hęc canit) opera ante iusti-
ficationē facta, neq; merēt neq; cōferūt iustitiā, sed ad iustificationē
iualida sunt, ilico cōcludēdū ptēdit Martin^o, ad impij iustificationē
opera nullaten^o eē necessaria. Cōfutatio Technę eiusdē.

QVæ sane sententia ut est ad inertia fouēdā, & nutriendā de-
sidiā, ualde accōmoda, ita & mea quidē opinione, & erroneū
& diabolicū est eā docere. Vt aut id facilius capiāt Luthe-
ranae paleę, ad oculos q̄so reducant (si tamē oculos habeāt & non
talpis cęciores sint) pctōrem quēpiam mortalibus criminibus irreti-
tū. Is si pro sui iustificatiōe (etiā aliōz adiutus oratiōib^o): assidue de-
prece^t dñm: Putas ne fieri posse, ut hunc sua deus iustificatiōe di-
gnet^r aut gratia, q̄ diu, nullius obnoxius impotētia, uxore uiro nō
restituerit, iuramentū pręstitū requisitus nō adimpleuerit, merce-
dem indigenti pauperi nō psoluerit, & quos infontes, domi, in uin-
culis detinet, nō absoluerit, proximo qđ suū est nō reddiderit (atq;
ut prophetę uerbis utamur) oppresso nō subuenerit, pupillo nō iu-
dicauerit, uiduā non defenderit: Et (ut semel dicā) q̄ diu sciens ope-
rū omissionē, diuinorū mandatorū pręuaricator perseuerat, putan-
dū ne est, talē hominē posse iustificari tali obice perseuerāte. Mi-
nime plane: Nā hoc est quod p̄phetā suū dñs clamat. Cū exten-
deritis (inquiēs) manus uestras, auertā oculos meos a uobis, & cum
multiplicaueritis oratiōes, nō exaudiā, manus em̄ uestre, plene fan-
guine sunt. Ecce quid clarius dici potest: quo argumēto, ope^r ne-
cessitas cōmēdari potuit efficacius. Proinde p̄spiciū sit, opera ea
tenus ad salutē esse necessaria, quatenus unicuiq; ut iustificet, ne-
cesse est diuinę miserationis, supernęq; illustrationis obicem tolle-
re. At obex iste diuinę uisitationis, sine operibus auferrinequit, si
cut in scripturis interroganti: Quis est homo qui uult uitā? Respō-
sum est: Diuerte a malo & fac bonū. Et sapiens ad filiū ait: Pecca-
sti nō adijcies adhuc: sed & de pristinis de p̄care dñm. Et per pro-
phetā inquit dñs. Ad quē aspiciā, nisi ad pauperculū &c. Et tremē-
tē sermones meos. Cæterz loquimur hic de lege cōmuni & apud

Esa. 1.

Psal. 33.
Eccle. 27.
Esa. 66.

eos, quibus dei mādāta cognita sunt: neq; enim repugnat secus cō-
tingere, qñ iustificatio miraculose fit, & obex p ignorātiā ponitur,
quoz utrūq; in Paulo cōtigit apostolo. Nepe q de se inquit. Misse
ricordiā cōsecut^o sum, qā ignorās feci in incredulitate. Cuius pte-
rea cōuersio fuit miraculosa, & ob id nimis festiuat in ecclesia.

Techna Martini 2.

Porro Martin^o, quo operū ampli^o uilesceret utilitas. Minusq;
in p̄cio haberent, hominesq; magis torpentes, & bonoz opoz
negligētiores redderet, dolosā nequiterq; subtcuit: bona (id est de
genere bonoz), opera reprobis seu finaliter dānandis, apprime fo-
re necessaria. Neq; enim ipse docet aliqñ, desperatos homines, per
ditāq; uitā ducentes, dū circa opera passim diuina trāsgridiant mā
data, ad inferos profundius descendere, & quāto quisq; plus pecca-
tor est, tanto acerbiori æternaliter plecti supplicio. Sicut scriptū ē.
Apoca. 13. Quantū glorificauit se, & in delicijs fuit, tantū date illi tormētū. Et
Deut. 25. alibi: pro mēsurā delicti, erit & plagarū modus. Tenendū igit est o-
pera necessaria esse p̄destinatis peccatoribus, ut iustificēt: repro-
bis uero seu finaliter damnandis, ad acerbioris pcenæ, perpetuam
tum minorationem, tum mitigationem.

Veritas 2. Cap. II.

Opera quæ sunt iustitiæ, id est, iam iustificati hominis, ex cha-
ritate facta, sunt secundū dei iustitiā uitæ æternæ meritoria:
& ad salutē æternā consequēdā prorsus in adulto necessaria. Hęc
ueritas duas cōplectit partes: Vtraq; aut firmis scripturæ sa-
cræ testimonijs cōprobat. Priorē quidē Christi seruatoris irrefra-
gabilis firmat auctoritas, cū dicit. Qui bona egerūt ibunt in resur-
rectionē uitę &c. Et qui fecerit uolūtātē patris mei, &c. Ipse intra-
bit in regnū cæloꝝ. Et apostolus, iquit, Reddet unicuiq; secundū
opera eius, his qui secundū patientiā boni opis, gloriā & honorē,
& incorruptionē quærentibus uitā æternā. Et alibi. Dū facis cōui-
uium uoca pauperes &c. Et retribuet tibi, in resurrectione iustoz.
Et alibi. Da pauperib^o & habebis thesaurū in cælo. Ecce operib^o
uitā æternā repromissam: qd ergo cōgero testimonia? An adhuc
audire uultis apostolū Hebræis scribentē: Nō iniustus (inquit) de^o
est ut obliuiscatur operis uestri, Et alibi. Reposita est mihi corona
iustitiæ, quā reddet mihi dñs in illa die iustus iudex. Et beneficētię

Ioan. 5.
Matt. 7.
Roma. 2

Lu 14.

Mat. 19

Heb. 6
2. Timo. 4
Heb. 13